

► ΦΩΤΟΜΑΡΑ 32,
Ν. ΚΟΣΜΟΣ - ΑΘΗΝΑ,
ΤΗΛ: 210 - 9238217,
210 - 9220993

► ΚΑΠΤΑΝ-ΡΕΜΠΕΛΟΥ 1 ΚΑΙ
ΦΡΑΤΖΗ, Ν. ΚΟΣΜΟΣ
ΤΗΛ: 210-9013463

► ΔΕΛΗΓΙΑΝΝΗ 2, ΆΛΙΜΟΣ
ΤΗΛ: 210-9965203

► E-MAIL:
INFO@PROSEGGISI.GR
SITE:
WWW.PROSEGGISI.GR

Προσέγγιση

Εταιρία ειδικής αγωγής

ΜΗΝΙΑΙΑ ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ ΕΚΦΡΑΣΗΣ ΚΑΙ ΕΛΕΥΘΕΡΗΣ ΑΠΟΨΗΣ

Σημείωμα του εκδότη

ΣΚΕΨΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ ΜΗΝΑ ΤΟΥ... ΠΑΙΔΙΟΥ ΜΟΥ

ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ
ΤΕΥΧΟΣ:



- 1 Σημείωμα του Εκδότη
- 2 Η αλφαβήτα της Δυσλεξίας
- 2 Μαγνητική εγκεφάλου: μπορεί να προβλέψει διαταραχές αυτιστικού φάσματος;
- 3 Πώς γεννιέται το μίσος στα παιδιά
- 4-5 Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων: τολμώντας να εξυμνήσουμε τις μοναδικές συμβολές του καθενός (μέρος Α)
- 6 Δραστηριότητα: Πασχαλινό Σταυρόλεξο
- 7-8 Άρθρα παιδιών και εφήβων

Το παρόν τεύχος μπορείτε να το κατεβάσετε έγχρωμο σε ηλεκτρονική μορφή στην διεύθυνση:
<http://www.proseggisi.gr/?cat=4>

ΤΕΡΑΤΑΚΙΑ ΤΣΕΠΗΣ (Στίχοι Ισαάκ Σούσης, Ερμηνεία Λαυρέντης Μαχαιρίτσας)

Στα τριάντα σου δεν κρατιόσουν
για άνετος μου περνιόσουν
τώρα στα σαρανταπέντε πατριάρχης
το `χεις δει

Ούτε ειλικρινής ούτε ανθρωπιστής
σαν ξοφλημένος αγωνιστής
που φοβάται το παιχνίδι και το παίζει
δικαστής

Τερατάκι της τσέπης καθρεφτάκι της λύπης
κάποτε ήμουνα χίπις και φρικιό και
αντιεξουσιαστής

Τι καρνάβαλος τι κανίβαλος εγώ ο δικός σου
αντίλαλος πώς θα γίνω σχεδιάζεις
μα απ' τη μύτη θα σου βγει

Πού το πάω εγώ τι ζητάς εσύ
αν δεις σωστά την απόσταση
δε θα έχεις στο τσεπάκι έτοιμη τη συνταγή

Μα τι λες ρε μεγάλε πόσο μου `μοιασες
σ' όλα παικταρά παρ' τα μου όλα άσε
κάτι για τον ψυχαναλυτή

Γι' αυτό μη μιλάς και μη μου κολλάς
για να το παίζεις χαζομπαμπάς
αν ζητάς κολλητικιλίκια μάθε να μη μου τη σπας

Στα τριάντα σου δεν κρατιόσουν
για άνετος μου περνιόσουν
τώρα στα σαρανταπέντε πατριάρχης
το `χεις δει

Συμφωνήσαμε και πατίσαμε
κι αφού κι οι δυο την πατήσαμε
συνεχίζουμε με κόντρες μια σχέση
τριφυερή

Και αφού κανείς δεν ευθύνεται
αυξάνεται και πληθύνεται
του ανθρώπου η συμμορία ζούγκλα
οικογενειακή



Μικρές και τόσο ειλικρινείς σκέψεις αυτοκριτικής στο παραπάνω υπέροχο τραγούδι. Απλές και όμορφες

Αφού εμείς οι μεγάλοι μόνο να δίνουμε εντολές ξέρουμε, ανέλαβε ένα παιδί να μπει στην πένα ενός ενήλικα για να ακουστούν τα παραπάνω λόγια

Ρωτάμε τα παιδιά πώς σκέφτονται άραγε; Πώς μας βλέπουν; Πόσα έχουνε και αυτά να μας «σύρουνε» για τα παράλογά μας και τα «σοφιστικά» μας

Τα όμορφα τερατάκια τσέπης μας πολύ απλά έχουνε να μας πούνε κάποιες στιγμές ίσως τις μεγαλύτερες αλήθειες μας

Ιδιαίτερες οι σκέψεις ενός παιδιού. Τις περισσότερες φοβάται να τις πει αλλά τις νιώθει. Φοβάται μήπως πάψουμε να το αγαπάμε εάν τις πει

Ομως τις νιώθει. Και αυτό που ανακάλυψα είναι ότι νιώθει υπέροχα όταν μπορέσει να τις πει και να δει τον μπαμπά να ακούει με προσοχή και να το χωράει

Σαν ξοφλημένοι αγωνιστές που φοβόμαστε το παιχνίδι και το παίζουμε δικαστές» λέει το τραγούδι. Ε, αν μπορούμε ας το αποφύγουμε!

Καλό μήνα σε όλους
Στράτος



Οργανώνοντας ένα εξατομικευμένο πρόγραμμα αντιμετώπισης της δυσλεξίας, θέτουμε σαφείς μαθησιακούς στόχους σύμφωνα με:

- α) την ηλικία
- β) το νοητικό δυναμικό
- γ) τα προσωπικά ενδιαφέροντα
- δ) τις ιδιαίτερες ανάγκες κάθε παιδιού.

Αυτό είναι το σημείο εκκίνησης ενός ταξιδιού που θα κάνουμε μαζί με το παιδί, βοηθώντας το να ανακαλύψει νέες γνώσεις. Η **προσέγγισή** μας οφείλει να είναι ψυχοπαιδαγωγική, για να είναι αποτελεσματική. Αυτό σημαίνει ότι θα πρέπει να είμαστε συντονισμένοι τόσο με το μαθησιακό στυλ (τον τρόπο που μαθαίνει ένα παιδί), όσο και με τα συναισθήματά του. Η ειδική μάθηση της αγγλικής γλώσσας είναι μία **ζωντανή** διαδικασία. Πρέπει να έχουμε ανοιχτά τα μάτια και τα αφτιά μας στα λεκτικά και τα μη λεκτικά μηνύματα που μας στέλνει το παιδί. Να αλληλεπιδρούμε μαζί του, ώστε να μπορούμε να διαπιστώσουμε, αν ανταποκρίνεται με θετικό κίνητρο στο

πρόγραμμά του. Επίσης, να αντλούμε πολύτιμες πληροφορίες από το ίδιο το παιδί για τον τρόπο που προτιμά να μαθαίνει. Ορισμένες φορές δημιουργείται η ανάγκη να τροποποιήσουμε, να εμπλουτίσουμε, ή και να αντικαταστήσουμε τις δραστηριότητες που έχουμε σχεδιάσει. Η **ποικιλία, η πρωτοτυπία και οι εναλλαγές καθιστούν αποτελεσματική την ειδική μάθηση των αγγλικών**. Σκοπός μας είναι να παρουσιαστεί στο παιδί ο ίδιος μαθησιακός στόχος, με διαφορετικούς τρόπους, ώστε να μην πλήττει. Επειδή κάθε παιδί είναι μοναδικό, κάθε πρόγραμμα είναι επίσης μοναδικό.

Ειδική γνώση, δημιουργικότητα, ενθουσιασμός, ευρηματικότητα, φαντασία, χιούμορ..... Αυτή είναι η αλφαβήτα της δυσλεξίας στα αγγλικά. Καλούμαστε να τη μάθουμε πρώτοι εμείς, για να τη μεταδώσουμε στα παιδιά.

Μαγνητικές Εγκεφάλου ίσως Προβλέπουν Διαταραχές Αυτιστικού Φάσματος

Μετάφραση/Επιμέλεια: Πισοικάλη Ντόρα, Λογοθεραπεύτρια MSc, Κέντρο Προσέγγιση

Ερευνητές στο Πανεπιστήμιο Carnegie Mellon έχουν δημιουργήσει τεχνικές "ανάγνωσης" του εγκεφάλου για τον εντοπισμό των νευρωνικών αναπαραστάσεων, που είναι υπεύθυνες για τις κοινωνικές σκέψεις.

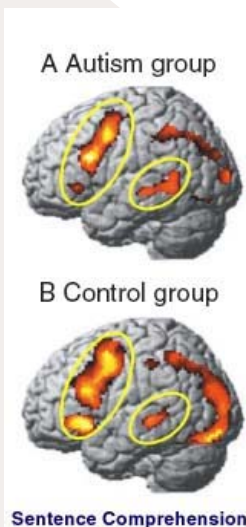
Ενδεχομένως οι ερευνητές καθιερώνουν το πρώτο διαγνωστικό εργαλείο, με βιολογική βάση, για την ανίχνευση Διαταραχών Αυτιστικού Φάσματος (ΔΑΦ).

Η μελέτη, με επικεφαλής τον ψυχολόγο Marcel που δημοσιεύθηκε στο PLoS One, πρόβλεψε διάγνωση ΔΑΦ με ακρίβεια 97%.

Στην έρευνα έγινε χρήση τεχνικών μαγνητικής τομογραφίας και μηχανικής μάθησης (machine-learning techniques). Οι τεχνικές αυτές χρησιμοποιούν τα πρότυπα ενεργοποίησης του εγκεφάλου για να ανιχνεύσουν και να αποκωδικοποιήσουν το περιεχόμενο των σκέψεων ενός ατόμου, σε σχέση με αντικείμενα ή συναισθήματα.

Προηγούμενη έρευνα έδειξε ότι συγκεκριμένες σκέψεις και συναισθήματα εμφανίζουν μια παρόμοια νευρωνικά υπογραφή σε άτομα χωρίς διαταραχές

του εγκεφάλου, γεγονός που υποδηλώνει ότι σε διαταραχές του εγκεφάλου μπορεί να εμφανίζονται ανιχνεύσιμες μεταβολές σε αυτούς τους συνηθισμένους τρόπους ενεργοποίησης.



Η μελέτη εντόπισε μεταβολές στον τρόπο όπου ορισμένες ιδέες/σκέψεις αντιπροσωπεύονται στους εγκεφάλους των ανθρώπων με ΔΑΦ. Αυτές οι μεταβολές (καθορίστηκαν ως: "δείκτες σκέψεις") υποδηλώνουν διαφορές στις νευρωνικές αναπαραστάσεις των ατόμων με ΔΑΦ, όταν σκέφτονταν συγκεκριμένες κοινωνικές καταστάσεις.

Οι ερευνητές "σάρωσαν" τους εγκεφάλους 17 ενηλίκων με υψηλής λειτουργικότητας αυτισμό και 17 νευροτυπικά συμμετεχόντων (ομάδα ελέγχου), όταν αυτοί

σκέφτονταν για περίπου 16 διαφορετικές κοινωνικές αλληλεπιδράσεις, όπως «πειθώ» «αγάπη» και «αγκαλιά».

Στην ομάδα ελέγχου ενεργοποιήθηκαν εγκεφαλικές περιοχές της οπίσθιας μέσης γραμμής, που δείχνουν μια αναπαράσταση του «εαυτού». Ωστόσο, αυτή η εγκεφαλική ενεργοποίηση απουσίαζε στα άτομα με ΔΑΦ. Αλγόριθμοι μηχανικής μάθησης ταξινόμησαν τα άτομα ως «αυτιστικός» ή «μη-αυτιστικός» με ακρίβεια 97% με βάση τους "δείκτες σκέψεις" μέσω fMRI.

Μια εγκεφαλική μέτρηση σαν και αυτή σε συνδυασμό με τις κλινικές μετρήσεις θα μπορούσαν να οδηγήσουν τους κλινικούς σε γρηγορότερη και πιο ασφαλή διάγνωση και σε ταχύτερη και πιο στοχευμένη θεραπεία.

Πηγή: Brain Scans May Predict ASD, The ASHA Leader, February 2015, Vol. 20, 15. doi:10.1044/leader.RIB1.20022015.15

Πώς γεννιέται το μίσος στα παιδιά.. από την Alice Miller

«Σε όλα μου τα βιβλία προσπάθησα να δείξω ότι η βία που ασκείται στα παιδιά γίνεται μπουόμερανγκ για την κοινωνία...

Στο συμπέρασμα αυτό κατέληξα όταν έθεσα το ερώτημα τού από πού προέρχεται το μίσος, πώς γεννιέται. Θέλησα να μάθω γιατί κάποιιο κλίνουν προς την ακραία βία και κάποιιο άλλοι όχι. Μόνον όταν διερευνήσα διεξοδικά τις παιδικές ηλικίες δικτατόρων και κατά συρροήν δολοφόνων, άρχισα να καταλαβαίνω.

Γιατί όλοι τους στην παιδική ηλικία εκτέθηκαν σε αδιανόητα φρικτά βιώματα, τα οποία αρνήθηκαν ολωσδιόλου. Αυτή ακριβώς η άρνηση ήταν, κατά την άποψή μου, που τους οδήγησε σε πράξεις εκδίκησης όταν ήταν ενήλικοι. Ένα παιδί που έχει υποστεί σωματική τιμωρία και ταπεινώση στο όνομα της ανατροφής αφομοιώνει από πολύ μικρό τη γλώσσα της βίας και της υποκρισίας και την κατανοεί ως το μοναδικό αποτελεσματικό μέσο επικοινωνίας.

Όταν προσπάθησα να διασαφηνίσω, με βάση τα παραδείγματα του Χίτλερ και του Στάλιν, πώς μπορεί να επιδράσει η παιδική κακοποίηση στην κοινωνία, πολλοί άνθρωποι μου αντέτειναν ότι και οι ίδιοι είχαν συχνά φάει ξύλο και παρ' όλα αυτά δεν έγιναν εγκληματίες. Όταν τους ρωτούσα για λεπτομέρειες της παιδικής τους ηλικίας αποδεικνυόταν ότι κατά κανόνα υπήρχε τουλάχιστον ένα πρόσωπο που, ναί μεν δεν προστάτευε το παιδί από την κακοποίηση, αλλά του έδειχνε συμπάθεια ή ακόμη και αγάπη. Αυτό το πρόσωπο – ο «μάρτυρας – αρωγός», όπως το ονομάζω» υπήρχε, μεταξύ άλλων, στη ζωή του Ντοστογιέφσκι, ο οποίος λέγεται πως είχε έναν εξαιρετικά βίαιο πατέρα αλλά μια στοργική μητέρα. Εκείνη μετέδωσε στο γιο της τη γνώση για την ύπαρξη της αγάπης, χωρίς την οποία τα μυθιστορήματα του Ντοστογιέφσκι θα ήταν αδιανόητα.

Ανάμεσα στα παιδιά που έχουν υποστεί σωματική τιμωρία στο παρελθόν υπάρχουν και εκείνα που ήδη στην παιδική τους ηλικία ή στην μετέπειτα ζωή τους δεν συνάντησαν μόνο πρόσωπα που τους βοήθησαν, δίχως να το συνειδητοποιούν, αλλά και «ενήμερους μάρτυρες», ανθρώπους δηλαδή που εν γνώσει τους τα συνδέραμαν να αναγνωρίσουν το άδικο που βίωσαν και να εκφράσουν τη θλίψη τους για αυτό που τους είχε συμβεί. Αυτά τα παιδιά δεν εξελίχτηκαν φυσικά σε βίαιες εγκληματικές προσωπικότητες. Ήταν σε θέση να νιώσουν συναισθήματα και να δράσουν συνειδητά.

Όποιος ασχολείται με την παιδική κακοποίηση βρίσκεται συχνά αντιμέτωπος με το ανεξήγητο φαινόμενο γονείς να κακοποιούν ή να παραμελούν τα παιδιά τους με τον ίδιο τρόπο που υπέστησαν την κακοποίηση και την παραμέληση οι ίδιοι ως παιδιά. Όμως, ως ενήλικοι δεν θυμούνται πια τι υπέφεραν. Το φαινόμενο αυτό μπορεί να το εξηγήσω μόνον υποθέτοντας ότι οι πληροφορίες σχετικά με την κακοποίηση που βίωσαν οι άνθρωποι αυτοί στην παιδική τους ηλικία διατηρήθηκαν μόνιμα στον εγκέφαλό τους, αποθηκευμένες υπό μορφήν ασυνείδητων αναμνήσεων. Είναι αδύνατο για ένα παιδί να έχει ένα συνειδητό βίωμα κακοποίησης χωρίς «ενήμερους μάρτυρες». Το παιδί πρέπει να απωθήσει αυτή τη γνώση, για να μην καταρρεύσει από την οδύνη και το φόβο. Όμως, οι ασυνείδητες αναμνήσεις ωθούν τους ανθρώπους να αναπαράγουν διαρκώς εκ νέου τις απωθημένες σκηνές, για να απελευθερωθούν από τους φόβους τους, που είναι κατάλοιπα της πρώιμης κακοποίησης.

Καθένας από αυτούς δημιουργεί καταστάσεις στις οποίες παίρνει τον ενεργό ρόλο, για να κυριαρχήσει πάνω στην αδυναμία του παιδιού και να διαφύγει τους ασυνείδητους φόβους. Ωστόσο, ούτε αυτό φέρνει τη λύτρωση. Ο ίδιος γίνεται ξανά και ξανά δράστης, βρίσκοντας κάθε φορά νέα θύματα.

Όσο προβάλλει πάνω σε αποδιοπομπαίους τράγους το μίσος και το φόβο, δεν μπορεί να τα διαχειριστεί. Μόνον όταν αναγνωρίσει το πραγματικό αίτιο και κατανοήσει τη φυσική του αντίδραση στο άδικο, μπορεί ο «τυφλός» να νικήσει το μίσος το οποίο μεταθέτει σε αθώους. Γιατί η λει-



τουργία του μίσους, η οποία είναι να συγκαλύψει την αλήθεια, από εκείνη τη στιγμή και έπειτα καθίσταται περιττή.

Τι είναι αλήθεια το μίσος; Στα δικά μου μάτια είναι μια πιθανή συνέπεια της οργής και της απόγνωσης του παιδιού, το οποίο παραμελήθηκε ήδη κατά το προγλωσσικό στάδιο. Όσο ο θυμός απέναντι σε έναν γονιό παραμένει ασυνείδητος και απωθημένος δεν μπορεί να σβήσει. Μπορεί μόνο να μετατεθεί σε αποδιοπομπαίους τράγους, στα ίδια τα παιδιά αυτού που τον νιώθει ή σε υποτιθέμενους εχθρούς. Καμουφλαρισμένος ως ιδεολογία, ο θυμός που έχει μετεξελιχθεί σε μίσος είναι ιδιαίτερα επικίνδυνος, γιατί είναι ανίκητος και υπερβαίνει κάθε ηθική επιταγή. Όποιος παρατηρήσει με ενσυναίσθηση το κλάμα ενός απελπισμένου βρέφους θα εκπλαγεί από την ένταση αυτών των συναισθημάτων.

Πού μπορούν να οδηγήσουν οι μηχανισμοί της μετάθεσης του μίσους απεδείχθη σε πάμπολλα παραδείγματα δικτατόρων. Κέρδισαν τα πλήθη και τα οδήγησαν στο φόνο στρέφοντας τα έντονα συναισθήματά τους, που ως τότε βρίσκονταν εν υπνώσει, εναντίον αποδιοπομπαίων τράγων.

Γιατί τα συναισθήματα που γεννήθηκαν στα πρωταρχικά στάδια της ζωής και δεν εστίασαν κάπου, χρειάζονται ένα αντικείμενο, προκειμένου πράξεις που κάποτε δεν επιτρέπονταν στο παιδί να καταστούν δυνατές. Ένα ζώο αντιδρά στην επίθεση είτε με φυγή, είτε με πάλη. Αμφότεροι οι τρόποι αυτοί είναι αδύνατοι για ένα νήπιο το οποίο το βασανίζουν οι πιο κοντινοί του συγγενείς. Έτσι, η φυσική αντίδραση αναστέλλεται, για δεκαετίες ολόκληρες μερικές φορές, ώσπου να εκδηλωθεί απέναντι σε κάποιον πιο αδύναμο. Τότε τα καταπιεσμένα συναισθήματα ξεσπούν με τρόπο αδίστακτο κατά των μειονοτήτων.

Μόνο οι λόγοι αυτού του μίσους είναι παντού οι ίδιοι. Σκοτώνουν και βασανίζουν ξένους ανθρώπους, που δεν τους έχουν κάνει τίποτε κακό, κι ύστερα ωραιοποιούν τις φρικαλεότητες τους με υποτιθέμενες θρησκευτικές ή πολιτικές ιδέες. Φυσικά, δεν έχουν ιδέα πως πάνω σε αυτούς τους ανθρώπους εκδικούνται για την τρομοκρατία που γνώρισαν οι ίδιοι στην πρώιμη παιδική τους ηλικία. Όμως ούτε η σημερινή τους άγνοια ούτε ο θυμός που κάποτε καταπίεσαν και σήμερα απαρνοούνται μπορούν να δικαιολογήσουν κατά οποιονδήποτε τρόπο την ακραία καταστροφική τους συμπεριφορά ή μπορούν να αξιώσουν τον οίκο μας. [...]

Όποιος έλαβε, ήδη από την προγλωσσική ηλικία, μια άκρως ταπεινωτική και βαναυση διαπαιδαγώγηση, συνήθως χωρίς «ενήμερους μάρτυρες», έμαθε ενδεχομένως και να θαυμάζει αυτή τη βαναυσότητα, εάν κανένας στο περιβάλλον των πρώτων χρόνων ζωής του παιδιού δεν την αμφισβήτησε και δεν εκπροσωπούσε ανθρώπινες αξίες. Αποφεύγοντας την αναζήτηση της αλήθειας δεν διασώζουμε την αγάπη –ούτε καν την αγάπη για τους γονείς μας.»

Η πράξη της συγχώρεσης δεν μας βοηθάει, όσο συγκαλύπτει αυτά που συνέβησαν. Γιατί η αγάπη και η αυταπάτη αλληλοαποκλείονται. Από την αναλήθεια, την άρνηση της οδύνης στο προσωπικό μας παρελθόν, γεννιέται το μίσος που μεταβιβάζεται σε αθώους. Αποτελεί μια προσκόλληση στην αυταπάτη και αδιέξοδο. **Η πραγματική αγάπη αντέχει την αλήθεια.»**

Alice Miller

Πηγή: <http://babyradio.gr>

“Η αξιοποίηση των δυνατοτήτων: τολμώντας να εξυμνήσουμε τις μοναδικές συμβολές του καθενός” (μέρος 1ο).

Μετάφραση/Επιμέλεια: Βακάλη Αγάθη, Εργοθεραπεύτρια, Κέντρο ΠΡΟΣΕΓΓΙΣΗ



“Θα ήθελα να μοιραστώ μαζί σας μία ανακάλυψη που έκανα πριν από λίγους μήνες, όταν έγραφα ένα άρθρο για το ιταλικό Wired. Πάντα χρησιμοποιώ τον θησαυρό όταν γράφω, αλλά μόλις είχα τελειώσει να συντάσσω ένα κομμάτι, όταν συνειδητοποίησα ότι δεν είχα ψάξει ποτέ τη λέξη “ανάπηρος” για να δω τι θα έβρισκα. Επιτρέψτε μου να σας διαβάσω την καταχώρηση: ‘Ανάπηρος,’ επίθετο: παράλυτος, αβοήθητος, άχρηστος, κατεστραμμένος, καθυστερημένος, ακρωτηριασμένος, πληγωμένος, παραμορφωμένος, κουτσός, καταβεβλημένος, φθαρμένος, εξασθενημένος, ανίκανος, ευνοχισμένος, άτομο με ειδικές ανάγκες, γερασμένος, ετοιμόρροπος.’ Διάβαζα αυτή τη λίστα φωναχτά σε έναν φίλο και αρχικά γελούσα, ήταν τόσο γελοίο, αλλά μόλις είχα περάσει το παραμορφωμένος και η φωνή μου κόπηκε και έπρεπε να σταματήσω και να ανασυγκροτήσω τον εαυτό μου από το συναισθηματικό σοκ και να καταλάβω το αντίκτυπο που εξαπόλυσε η επίθεση αυτή.

Οπότε δεν έχει να κάνει μόνο με τις λέξεις. Έχει να κάνει με αυτό που πιστεύουμε για τα άτομα όταν τα αποκαλούμε με αυτόν τον τρόπο. Έχει να κάνει με τις αξίες πίσω από τις λέξεις και τον τρόπο με τον οποίο τις χτίζουμε. Η γλώσσα μας επηρεάζει την σκέψη μας και τον τρόπο, με τον οποίο βλέπουμε τον κόσμο και τους ανθρώπους. Οπότε, ποια πραγματικότητα θέλουμε να θεωρούμε πως υπάρχει, ένα άτομο που είναι περιορισμένο ή ένα άτομο που είναι ενδυναμωμένο; Όταν αδιάφορα κάνουμε κάτι τόσο απλό, όπως το να κατονομάζουμε ένα άτομο ή ένα παιδί, μπορεί να επικαλύπτουμε και να σκιάζουμε τις δυνάμεις τους. Δε θα προτιμούσαμε να ανοίξουμε πόρτες για αυτούς αντί αυτού;”
Aimee Mullins, “The Opportunity of Adversity”

“Το αυτιστικό φάσμα περιλαμβάνει περισσότερες από μία σειρές αναπηριών. Πολλά από τα χαρακτηριστικά που διαθέτουμε μπορούν να είναι, στα κατάλληλα πλαίσια, δυνατότητες ή τουλάχιστον ουδέτερα γνωρίσματα. Για πολλούς από εμάς, η προσωπική για θεραπεία και ομαλοποίηση απορρίπτον σημαντικές πτυχές της ταυτότητάς μας. Το αυτιστικό φάσμα ορίζεται ως “διάχυτο” για ένα λόγο: ενώ δεν αντιπροσωπεύει την ολότητα αυτού που είμαστε, είναι όντως ένα σημαντικό κομμάτι μας και όταν επιδιώκουμε την ομαλοποίηση αντί της ποιότητας της ζωής εξαναγκάζομαστε να παλεύουμε ενάντια του εαυτού μας.”
Ari Ne’eman, “The future (and the past) of autism advocacy, or why the ASA’s magazine, The Advocate, would not publish this piece”

Πολλοί θεραπευτές αποκτούν τις επαγγελματικές τους δεξιότητες εντοπίζοντας τις αδυναμίες ενός ατόμου και μέσω της παρέμβασης προσπαθούν να τις διορθώσουν. Η προσέγγιση, η οποία είναι εστιασμένη στα ελλείμματα, υποθέτει ότι οι προκλήσεις εδρεύουν σε ένα άτομο, οπότε οι παρεμβάσεις κατευθύνονται πρώτα στην αλλαγή των δεξιοτήτων και των ικανοτήτων του ατόμου.

Σε αυτό το άρθρο, καλούνται οι αναγνώστες να λάβουν υπ’ όψιν μία προοπτική, η οποία βασίζεται στις δυνατότητες. Η προσέγγιση αυτή μελετά τις μοναδικές δυνατότητες και ικανότητες του ατόμου, δηλαδή ότι ο καθένας έχει επίγνωση, ώστε να μπορεί να προτείνει λύσεις, ότι τα άτομα είναι ανθεκτικά, ότι το περιβάλλον είναι κρίσιμο και τέλος ότι οι παροχές υπηρεσίας είναι πελατοκεντρικές. Στο άρθρο αυτό θα γίνει ανάλυση κάποιων σύγχρονων παραδειγμάτων και στη συνέχεια επισκόπηση διαφόρων δυναμο-κεντρικών μοντέλων της διεπιστημονικής βιβλιογραφίας, οι οποίες υποδεικνύουν πώς ο Εργοθερα-

πευτής μπορεί να εφαρμόσει αυτά τα μοντέλα στην πρακτική του. Η αποδοχή και εφαρμογή της δυναμο-κεντρικής προσέγγισης απαιτεί από τον θεραπευτή να ακούει, να ανασκοπεί τα επιστημονικά δεδομένα, να αλλάξει τον τρόπο σκέψης του και την πρακτική του.

ΑΚΟΥΓΟΝΤΑΣ ΑΥΤΟΥΣ ΠΟΥ ΕΞΥΠΗΡΕΤΟΥΜΕ

Στην σημερινή μας τεχνολογική εποχή, τα άτομα μπορούν να εκφράζουν τις σκέψεις και τα συναισθήματά τους περισσότερο από ποτέ άλλοτε για αυτά που τους απασχολούν: τα άτομα που έχουν κάποια πάθηση δεν αποτελούν εξαίρεση. Οι επαγγελματίες έχουν την δυνατότητα να αναζητήσουν και να ακούν τον πελάτη και την οικογένειά του για τις εμπειρίες τους. Οι απόψεις τους μας διαφωτίζουν σχετικά με το ποιό ρόλο εκ μέρους μας μπορούν να βοηθήσουν ένα άτομο να προοδεύσει, ώστε να υποστηριχθούν οι δυνατότητές του και να έχει μία ικανοποιητική ζωή, όπως την ορίζει ο ίδιος.

Τα λόγια της Mullins είναι ισχυρά. Μας ζητάει να ξανασκεφτούμε τι εννοούμε όταν χρησιμοποιούμε μία λέξη τόσο συχνά στην δουλειά μας. Μας καλεί να αλλάξουμε τρόπο σκέψης και πρακτικής. Η ίδια κατέκτησε το ρεκόρ στα 100 μέτρα, στα 200 μέτρα και στο άλμα εις μήκος του NCAA (Εθνικός Κολεγιακός Αθλητικός Σύνδεσμος) το 1996 ως μέλος της ομάδας του πανεπιστημίου του Georgetown. Παρέλαβε πλήρη ακαδημαϊκή υποτροφία από το Υπουργείο Άμυνας και ήταν αναλύτρια πληροφοριών όσο βρισκόταν στο κολέγιο. Γεννήθηκε δίχως περόνες, με αποτέλεσμα να ακρωτηριαστούν και τα δύο της πόδια κάτω από το γόνατο στον πρώτο χρόνο ζωής της και ήταν η πρώτη που χρησιμοποίησε τα προσθετικά πόδια να τρέξιμο, γνωστά πλέον ως “τσιτάχ” πόδια. Δέχτηκε αμέτρητες τιμές ως ηγέτης, καινοτόμος στοχάστρια και ακτιβίστρια.

Ο Ne’eman είναι ιδρυτής του Δικτύου Αυτό-υποστήριξης των ατόμων με Αυτισμό (Autistic Self Advocacy Network) και μέλος του Εθνικού Συμβουλίου για την Αναπηρία (National Council on Disability). Επισημαίνει την σπουδαιότητα του σεβασμού προς την φυσική κατάσταση ενός ατόμου και ίσως την ανεύρεση των χρήσιμων χαρακτηριστικών που θεωρούνται παλιότερα ελλείμματα. Μέσα στα προτερήματα που έχουν τα άτομα στο αυτιστικό φάσμα είναι η ικανότητα να επεξεργάζονται πολλές πληροφορίες γρήγορα και αποτελεσματικά, να ανιχνεύουν μοτίβα, τα οποία άλλοι αποτυγχάνουν να εντοπίσουν, να εστιάζονται σε δεδομένα και να αδιαφορούν για την πολιτική, τα οποία τους καθιστούν κατάλληλους για διεξαγωγή ερευνών.

Τα παραπάνω είναι ένα δείγμα των "φωνών" που μας βοηθούν να καταλάβουμε την σπουδαιότητα της εστίασης στα θετικά χαρακτηριστικά ενός ατόμου. Ποιες δυνατότητες έχουμε προσπεράσει στην προσπάθειά μας να διορθώσουμε χαρακτηριστικά, τα οποία είναι θεμελιώδη για την ταυτότητα ενός ατόμου; Πώς μπορούμε να αναδιοργανώσουμε τον τρόπο σκέψης μας, ώστε να επιδείξουμε ότι έχουμε ένα καινούριο παράδειγμα για την επαγγελματική μας πορεία; Μπορούμε να χρησιμοποιήσουμε αποδείξεις από άλλους κλάδους.

ΔΙΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΕΣ ΑΠΟΔΕΙΞΕΙΣ

Διεπιστημονικοί συνάδελφοι παρέχουν αποδείξεις για να υποστηρίξουν μία δυναμο-κεντρική προσέγγιση. Παρακάτω παρατίθενται τα βασικά σημεία αυτών.

Το πρώτο παράδειγμα αφορά την Θετική Παρέκκλιση (Post Deviance), η οποία δίνει έμφαση στο πώς οι άνθρωποι αξιοποιούν τα προσόντα τους από την δική τους σύνθεση. Στην προσέγγιση αυτή οι ερευνητές μελετούν τους ανθρώπους που ακμάζουν σε μία κατάσταση, στην οποία πολλοί άλλοι δεν ακμάζουν. Εξετάζουν της ρουτίνες της ζωής των πρώτων, ώστε να διαμορφώσουν θεωρίες, οι οποίες μπορούν ενδεχομένως να εφαρμοσθούν σε όλη την κοινότητα. Η Θετική Παρέκκλιση βασίζεται στην χρήση σύγχρονων περιβαλλοντικών μέσων, αντί να προτείνει καινούρια. Επειδή οι λύσεις υπάρχουν ήδη μέσα στην κοινότητα, καλύτερα αποτελέσματα φαίνονται επιτυχία για όλους και οι στρατηγικές μπορούν να εφαρμοσθούν άμεσα. Οι επαγγελματίες ξαναπλαισιώνουν τους ρόλους τους, ώστε να παρατηρούν και να ενσωματώνουν πιο χρήσιμες στρατηγικές.

...οι εν γένει αισιόδοξοι άνθρωποι έχουν λιγότερα προβλήματα υγείας, ζουν περισσότερο χρόνια, είναι περισσότερο ανθεκτικοί και διατηρούν καλύτερες σχέσεις.

Η Θετική Ψυχολογία (Positive Psychology), στη συνέχεια, επίσης ασχολείται με τις δυνάμεις του ατόμου και της κοινότητας. Όπως και η παραδοσιακή Εργοθεραπεία, έτσι και η παραδοσιακή Ψυχολογία ήταν εστιασμένη στα προβλήματα ή τα ελλείμματα των ανθρώπων και συχνά αγνοούσε τις δυνατότητες αυτών, ακόμα και όταν έρχονταν αντιμέτωποι με δύσκολες συνθήκες ζωής. Η Θετική Ψυχολογία αναγνωρίζει την σημασία της αισιόδοξίας. Οι έρευνες σε αυτόν τον κλάδο προτείνουν πως οι εν γένει αισιόδοξοι άνθρωποι έχουν λιγότερα προβλήματα υγείας, ζουν περισσότερο χρόνια, είναι περισσότερο ανθεκτικοί και διατηρούν καλύτερες σχέσεις. Οι άνθρωποι που αντιμετωπίζουν μία ασθένεια έχουν πιο δυνατό χαρακτήρα και ευχαριστιούνται περισσότερο την ζωή.

Οι έρευνες αποδεικνύουν ξεκάθαρα πως οι μαθητές που γνωρίζουν καλύτερα τις δυνατότητές τους και μπορούν να υποστηρίξουν τον εαυτό τους έχουν καλύτερα τρίτοβάθμια αποτελέσματα, παρόλ' αυτά υπάρχει έλλειψη δυναμο-κεντρικών προγραμμάτων. Όταν οι Εργοθεραπευτές εστιάζονται πρωτίστως στην αποκατάσταση των αδυναμιών, χάνουν την ευκαιρία να στηριχθούν πάνω στις δυνατότητες των

ατόμων, ενώ η εστίαση πάνω σε αυτές ευνοεί τον αυτό-καθορισμό.

Το τρίτο παράδειγμα, η δυναμο-κεντρική προσέγγιση (Strength-based perspective), προέρχεται από την κοινωνική πρόνοια και δίνει έμφαση στα προσόντα που επιτρέπουν στον άνθρωπο να επιβιώνει και να ακμάζει ακόμα και όταν οι συνθήκες είναι προκλητικές. Τονίζει την συνεργασία,

ότι το άτομο επιλύει τα προβλήματά του με την καθοδήγηση από τους επαγγελματίες. Η καθοδήγηση στοχεύει στην αποκάλυψη των δυνατοτήτων, οι οποίες μπορούν να αξιοποιηθούν για την υποστήριξη της ζωής ενός ατόμου. Κάποιες φορές η συνεργασία δίνει βάση σε προηγούμενες επιτυχίες και στο πώς το άτομο τις διευκόλυνε, ενώ άλλες φορές οι επαγγελματίες επισημαίνουν τις δυνατότητες που ένα άτομο αμελούσε καθώς εστίαζε στο πρόβλημα.

Όλα τα παραπάνω μοντέλα είναι σε συνάρτηση με τον βασικό κορμό της Εργοθεραπείας και μας καλούν να σκεφτούμε με έναν ευρύτερο τρόπο. Παρόλο που τα χαρακτηριστικά του κάθε ανθρώπου έχουν ακέραια σημασία στην θεωρία της Εργοθεραπείας, συχνά δίνουμε έμφαση στα ελλείμματα παρά στο πώς τα χαρακτηριστικά αυτά συμβάλουν στην επιτυχή εκτέλεση. Για παράδειγμα, η εκπαίδευση κοινωνικών δεξιοτήτων σε εφήβους με αυτισμό

είναι μία μέθοδος που πραγματεύεται μία έμφυτη αδυναμία, ώστε να βελτιώσει τα κοινωνικά ελλείμματα. Η κατανόηση των ενδιαφερόντων των εφήβων μας κατευθύνει να βοηθήσουμε τα άτομα αυτά να εξελιχθούν κοινωνικά. Κάθε άτομο κοινωνικοποιείται όταν εμπλέκεται με κάτι που το ενδιαφέρει, επειδή αποτελεί ένα σημαντικό έργο για εκείνο.

Τα μοντέλα αυτά μας υπενθυμίζουν ότι οι άνθρωποι έχουν δυνάμεις που τους επιτρέπουν να ακμάζουν, να επιλύουν προβλήματα και να ανταπεξέρχονται σε δύσκολες καταστάσεις. Επίσης, επισημαίνουν ότι στοιχεία, τα οποία θεωρούνταν προκλητικά, μπορούν παράλληλα να θεωρηθούν μέσα που υποστηρίζουν την συμμετοχή. Για παράδειγμα, σε μία παραδοσιακή προσέγγιση, θα θεωρούσαμε μία αποδυναμωμένη οικογενειακή κατάσταση ως δυσλειτουργία στην προσπάθεια να υποστηρίξουμε ένα παιδί. Στην δυναμο-κεντρική προσέγγιση μπορούμε να εξερευνήσουμε όλες τις στρατηγικές που χρησιμοποιεί μία οικογένεια, ώστε να εκπληρώσει τις δραστηριότητες της καθημερινής ζωής (π.χ. ετοιμασία και μεταφορά στο σχολείο), επειδή οι στρατηγικές αυτές αντικατοπτρίζουν την επινοητικότητά της.



Παρόλο που οι περισσότερες αναπτυξιακές και νοητικές διαταραχές διαγιγνώσκονται σύμφωνα με τα αρνητικά χαρακτηριστικά ή τους περιορισμούς τους, η βιβλιογραφία τονίζει πως είναι πλέον καιρός να λάβουμε υπ' όψιν ένα εύρος δυνατοτήτων, όπως ειδικά ταλέντα,

θετικές συναισθηματικές καταστάσεις ή έντονα ενδιαφέροντα. Για παράδειγμα, άτομα με σύνδρομο Down έχει βρεθεί πως έχουν μία φυσική τάση να έχουν μία θετική επιρροή. Άτομα με σύνδρομο Prader-Willi έχει βρεθεί πως επιδεικνύουν μία έντονη συμπάθεια σε μωρά, παιδιά και

ζώα, με αποτέλεσμα μερικοί από αυτούς να το αξιοποιούν δουλεύοντας σε ημερήσια κέντρα φροντίδας, κέντρα περίθαλψης ή σε καταφύγια ζώων. Επιπλέον, άτομα που έχουν συγκεκριμένο γενετικό υπότυπο του Prader-Willi, τείνουν να έχουν πολύ καλές δεξιότητες οπτικο-χωρικού προσανατολισμού και επιδεικνύουν εξαιρετικές δυνατότητες στην συμπλήρωση παζλ και σταυρόλεξων. Αυτές οι έμφυτες δυνατότητες μπορούν να καταστήσουν μία δραστηριότητα με παζλ πολύ ευχάριστη. Τέλος, άτομα με σύνδρομο Williams είναι πολύ φιλικά και μπορεί να δείχνουν μεγάλο ενδιαφέρον στην μουσική, γεγονός, το οποίο ώθησε την δημιουργία ειδικών κατασκηνώσεων και προγραμμάτων, τα οποία είναι σχεδιασμένα να ανατρέφουν τα άτομα αυτά με την εκμάθηση ενός μουσικού οργάνου ή μέσω τραγουδιού.

Οι επαγγελματίες μας ρόλοι πρέπει να αλλάξουν αν θέλουμε να εφαρμόσουμε αυτά τα μοντέλα. Μπορούμε να ξοδεύουμε περισσότερο χρόνο καθοδηγώντας τα άτομα στις δικές τους επιλύσεις αντί να προτείνουμε τις δικές μας. Αποτελεί μία πρόκληση το να πιστεύουμε ότι η καλύτερη λύση θα επέλθει μέσα από μία ουσιαστική συζήτηση με τα άτομα που εξυπηρετούμε. Σύμφωνα με τις αναπτυσσόμενες επιστημονικές αποδείξεις που υποδεικνύουν ότι η καθοδήγηση των ατόμων είναι αποτελεσματική, υπάρχει η πιθανότητα ότι ένα σημαντικό κομμάτι της παρέμβασης είναι η ίδια η επίλυση προβλήματος, η οποία δεν εξελίσσεται ενεργά όταν δίνεται από τρίτους. Η δυναμο-κεντρική προσέγγιση υποστηρίζει πως με τα άτομα μοιραζόμαστε ιδέες, εξετάζουμε τι μπορεί να συμβεί μέσα από μία δοκιμή, αν υπάρχει προθυμία για δοκιμή και τους υπενθυμίζονται παρελθοντικές επιτυχίες, οι οποίες μπορούν να εφαρμοσθούν σε μία καινούρια κατάσταση.

Πηγή: Dunn, W., Koenig, K. P., Cox, J., Sabata, D., Popr, E., Foster, L., Blackwell, A. L. (2013). Harnessing strengths: Daring to celebrate EVERYONE'S Unique Contributions, Part I. Developmental Disabilities Special Interest Section Quarterly, 36(1), 1-3.

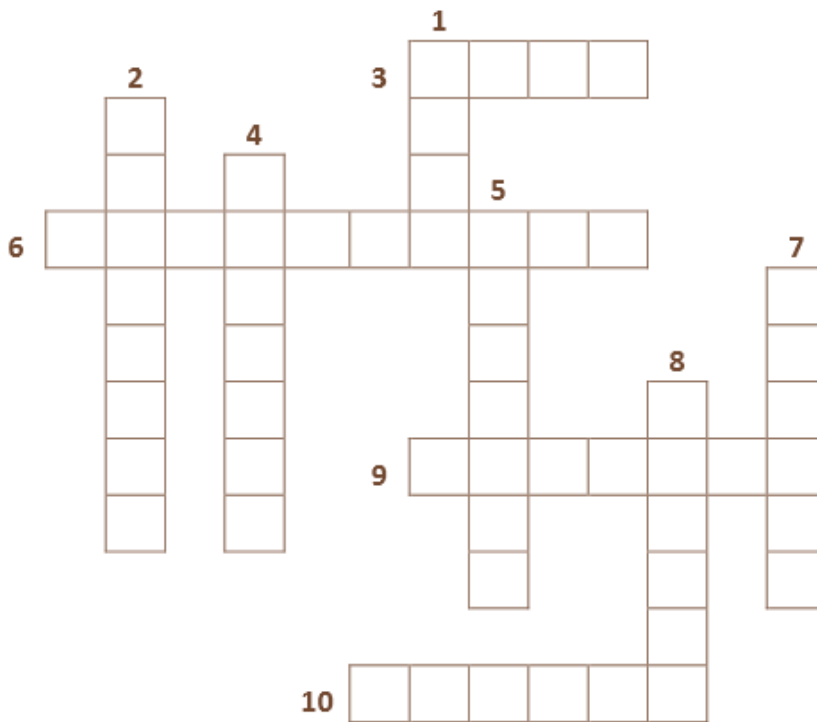


Η ΣΤΗΛΗ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΕΦΗΒΟΥ

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ: Βρες τις σωστές λέξεις για να συμπληρώσεις το σταυρόλεξο

Το Σταυρόλεξο του Πάσχα



Τζουλιάνο, 12 ετών

1. Τα τσουγκρίζουμε σύμφωνα με το έθιμο
2. Την γιορτάζουμε το Μεγάλο Σάββατο τα μεσάνυχτα
3. Το παραδοσιακό μεσημεριανό γεύμα της Κυριακής του Πάσχα
4. Με αυτό το χρώμα βάφουμε τα αυγά
5. Ποιά είναι η ημέρα του Πάσχα;
6. Χαριτωμένα ζωάκια που τα χρησιμοποιούμε στη διακόσμηση του Πάσχα
7. Πώς λέγεται η εβδομάδα πριν την Κυριακή του Πάσχα;
8. Πώς αλλιώς ονομάζουμε τη γιορτή του Πάσχα;
9. Το μεγάλο κερι που κρατάμε την Ανάσταση
10. Χριστός... ! - η ευχή της Ανάστασης



«ΟΙ ΜΙΚΡΟΙ ΔΗΜΟΣΙΟΓΡΑΦΟΙ»

ΘΕΜΑΤΑ ΓΕΝΙΚΟΥ ΕΝΔΙΑΦΕΡΟΝΤΟΣ

ΠΡΟΠΑΙΔΕΙΑ ΤΟΥ 1

Η προπαίδεια του 1 είναι ένας πολλαπλασιασμός που πάμε ένα-ένα. Ας πούμε $1 \times 1 = 1$ $2 \times 2 = 2$. Έτσι πάει γι' αυτό πρέπει να τη μάθουν της Δευτέρας Δημοτικού τα παιδιά. Και πρέπει να την μαθαίνουν 10 φορές και εγώ τώρα σας χαιρετώ.

Νίκος, 7 ετών

ΤΑ ΦΑΓΗΤΑ ΠΟΥ ΜΟΥ ΑΡΕΣΟΥΝ

Τα φαγητά που μου αρέσουν είναι τα καλαμαράκια και οι πατάτες. Κάθε βράδυ μετά το φαγητό τρώω σοκολάτα. Ακόμα μου αρέσει να τρώω ριζότο. Όταν βγαίνω με την οικογένειά μου τρώμε σουβλάκι.

Χεριόν, 11 ετών

ΠΟΛΕΜΙΚΟ ΜΟΥΣΕΙΟ

Σήμερα πήγα εκδρομή στο Πολεμικό Μουσείο. Πήγα με το λεωφορείο όταν φτάσαμε στο Μουσείο μας περίμενε ένας ξεναγός. Είδα στολές, όπλα αεροπλάνα και φωτογραφίες. Ο ξεναγός μας άφησε να ακουμπήσουμε τα αεροπλάνα. Πέρασε πολύ ωραία σ' αυτή την εκδρομή.

Αριάνα 11 ετών

ΩΡΑΙΕΣ ΤΑΙΝΙΕΣ ΓΙΑ ΤΟ ΣΑΒΒΑΤΟΚΥΡΙΑΚΟ

Για παιδιά:

Πιγκουίνοι της Μαδαγασκάρης (2014)

Οι Υπέρ ξύι (2014)

Ο Μικρός Νικόλας πάει διακοπές (2014)

Ο Ιντιάνα Τζόουνς και το βασίλειο του κρυστάλλινου κρανίου (2008) (απαραίτητη η γονική συναίνεση)

Ο Μπομπ Σφουγγαράκης έξω απ' τα νερά του (2015) (Σινεμά)

Για ενήλικες:

50 αποχρώσεις του γκρι

Ιάσοντας, 10 ετών

ΤΙ ΘΕΛΩ ΝΑ ΓΙΝΩ ΟΤΑΝ ΜΕΓΑΛΩΣΩ

Όταν μεγαλώσω θέλω να γίνω μπασκετμπολίστας γιατί μου αρέσει να αθλούμαι. Θέλω να παίξω στην ΑΕΚ γιατί είμαι ΑΕΚ. Όταν τελειώσει η καριέρα μου θα τα δώσω τα λεφτά μου σε φτωχούς στα νοσοκομεία και θα κρατήσω για την οικογένειά μου. Μου αρέσει πολύ αυτό το

άθλημα και θέλω να παίζω. Άμα με πάρει μια άλλη ομάδα δεν πειράζει.

Χρυσάνθος, 12 ετών

ΠΙΚΝΙΚ ΓΙΑ ΠΕΤΑΛΟΥΔΕΣ

Μια μέρα ήταν μια πεταλούδα και είπε στους γονείς της να κάνουν πικνικ. Είχαν φτερά με πολύ ωραία χρώματα. Πήγαν στο δάσος και σταμάτησαν για να περπατήσουν, είδε μια φωλιά με πεταλούδες. Τότε ζήτησαν γιατί είχαν καλύτερη φωλιά με κούνια. Κάνανε πικνικ και φάγανε με την άλλη οικογένεια.

Αριάνα. Νεφέλη, Χρυσούλα

ΤΙ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΚΑΝΩ ΑΝ ΚΑΠΟΙΟΣ ΜΟΥ ΑΣΚΗΣΕΙ ΒΙΑ Η ΜΕ ΚΟΡΟΪΔΕΨΕΙ ΑΣΧΗΜΑ

Θα πρέπει να το πω στους γονείς μου και στους εφημερεύοντες ή μπορώ και εγώ να υπερασπιστώ τον εαυτό μου και να του πω να φύγει και αν δεν το κάνει πως θα τιμωρηθεί από αυτούς που πρέπει.

Γιάννης, Β' Γυμνασίου

Πρέπει να πάω να το πω στους καθηγητές ή στους γονείς μου ή στην παράλληλη ή στην καθηγήτρια των αρχαίων, που την ξέρουν και οι γονείς μου.

Στέλιος, Γ' Γυμνασίου

Η ΚΥΡΑ -ΣΑΡΑΚΟΣΤΗ

Η κυρά Σαρακοστή είναι μια νοικοκυρά που έχει 7 πόδια και κάθε βδομάδα κόβουμε το 1 ποδαράκι της. Ξεκινάμε να κόβουμε τα πόδια της από την Καθαρά Δευτέρα που ξεκινάει η νηστεία μέχρι τη μεγάλη εβδομάδα που είναι το Πάσχα.

Νίκος, 9 ετών

“Ο ΚΑΙΡΟΣ ΑΡΧΙΣΕ ΝΑ ΤΡΕΛΑΙΝΕΤΑΙ”

Χθες ο καιρός άρχισε να τρελαίνεται. Ήμουν στον δρόμο περπατούσα και συνέχεια έβρεχε, χιονίζε και δεν μπορούσες να περπατήσεις. Μετά σταμάτησε και χιονίζε για πολλή ώρα. Το χιόνι σκέπασε όλο τον δρόμο και πήγα σπίτι μου.

Στάθης Γ. Γ' 8,5 χρονών



ΑΘΛΗΤΙΚΑ

F1 ΑΥΣΤΡΑΛΙΑ

Με αφορμή τον πρώτο αγώνα της σεζόν που θα γίνει στις 15 Μαρτίου σκέφτηκα να γράψω τι νέο μας περιμένει από πλευράς Φόρμουλα 1 φέτος. Ξεκινάμε με το καλεντάρι.

1. Αυστραλία 13-15/03
2. Μαλαισία 27-29/03
3. Κίνα 10-12/04

4. Μπαχρέιν 17-19/04
5. Ισπανία 08-10/05
6. Μονακό 21-24/05 (Δεν γίνονται Παρασκευή οι Ελεύθερες Δοκιμές αλλά Πέμπτη)
7. Καναδάς 04-06/06
8. Αυστρία 19-21/06
9. Μεγάλη Βρετανία 03-05/07
10. Γερμανία* 17-19/07
11. Ουγγαρία 24-26/07
12. Βέλγιο 21-23/08
13. Ιταλία 04-06/09
14. Σιγκαπούρη 11-13/09
15. Ιαπωνία 02-04/10
16. Ρωσία 09-11/10
17. Μεξικό 30-02/11
18. ΗΠΑ 07-09/11
19. Βραζιλία 13-15/11
20. Άμπου Ντάμπι 27-29/11

* Δεν ξέρουμε αν θα γίνει

Αυστραλία ώρες:

ΕΔ1** 03:30-05:00 (13/03)

ΕΔ2 07:30- 09:00 (13/03)

ΕΔ3 05:00-06:00 (14/03)

ΚΔ*** 08:00-09:00 (14/03)

Αγώνας 07:00 (15/03)

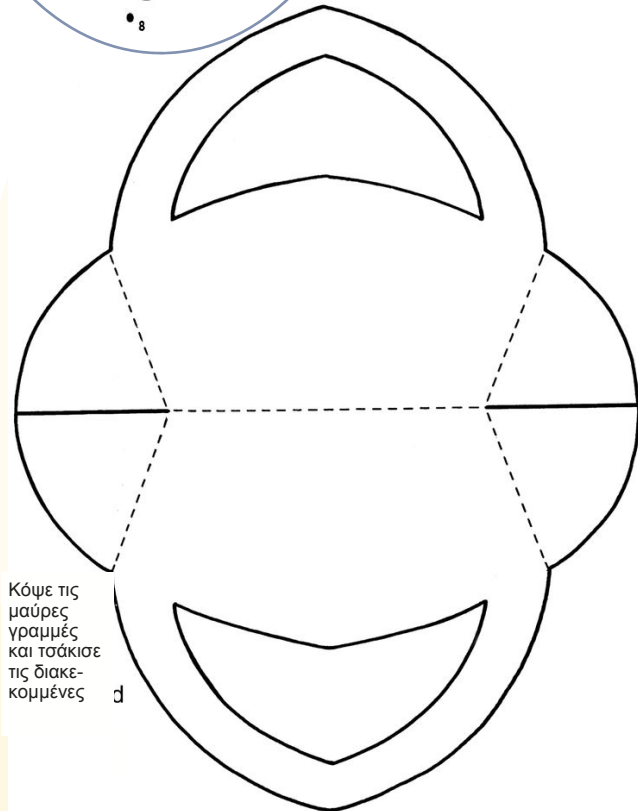
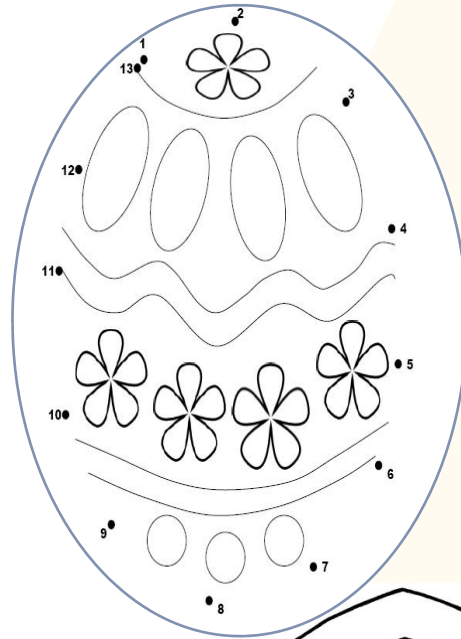
**ΕΔ= Ελεύθερες Δοκιμές

*** ΚΔ= Κατατακτήριες Δοκιμές

Χρήστος, 13,5 ετών

ΚΑΤΑΣΚΕΥΗ

Ένωσε τις γραμμές και χρωμάτισε το Πασχαλινό Αυγό! Μετά αν θες ξεπατίκωσε το σχέδιο για το καλαθάκι και φτιάξε τη δική σου αυγοθήκη!



Κόψε τις μαύρες γραμμές και τσάκισε τις διακεκομμένες

Προσέγγιση

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΟΜΑΔΑ:

Αλεξάνδρου Στράτος
Βουρλιόγκα Βασιλική
Κοκμοτός Παναγιώτης
Μαρτίνης Γιάννης

Επιμέλεια: Μάντη Ειρήνη



ΣΕ ΑΥΤΟ ΤΟ ΤΕΥΧΟΣ ΣΥΝΕΡΓΑΣΤΗΚΑΝ:

Αλεξάνδρου Στράτος,
Ευαγγέλου Ειρήνη
Πιτσικάλη Ντόρα
Βακάλη Αγάθη
Νίκος, 7 ετών
Αριάννα, 11 ετών
Ιάσοντας, 10 ετών
Χρήστος, 13,5 ετών

Χεριόν, 11 ετών
Χρύσανθος, 12 ετών
Νεφέλη, Χρυσούλα
Γιάννης, Β' Γυμνασίου
Στέλιος, Γ' Γυμνασίου
Νίκος, 9 ετών
Στάθης, 8,5 ετών
Τζουλιάνο, 12 ετών